

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvim Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

De resignatione metu extorta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

De vi in resignationibus adhibita.

*Spoliatus
resignatio
non valet.*

Solet etiam addi in resignationibus, ne vis interueniat. Nam si spoliatus beneficio resignet illud per vim, non valet resignatio: nec presumitur, quod sponte resignet spoliatus. *c. sollicitudine de restitu. spo. & dom. de Rota 210. nota quod e. assensu, in atriq. [sub tit. de rescis. dec. 38.] & quæ vi vel metu fiunt rata non habet prætor. l. i. ff. quod metus causa. siue prouisio subsecuta fuerit à Papa, siue ab alio quolibet ordinario: cum eadem ratio videatur in omnibus collatoribus, siue vis interuenierit, ab ipsismet collatoribus, siue ab aliis. *ca. sci. m. de electio. in a.**

2 Et sic iste, qui spoliatus renunciauit, etiam post collationem alteri factam poterit intentare remedium. *c. reintegranda. 3. q. i. nec iudices audient detinentem beneficium, donec restituta fuerit possessio spoliato. c. super hoc. de renunc.*

*Casus in
quibus re-
signatio vi
facta pro-
betur.*

3 Limitatur quando spoliatus fuisse restitutus, & pacificam possessionem recuperasset: tunc Papa ad ipsius resignationem in forma gratiosa potest istud beneficium conferre: nec requiritur in hac prouisione facere mentionem spoliationis, nec apponere clausulam vocatis vocandis, &c. quia restitutio facit, ac si nunquam esset spoliatus, & in pristinum statum restituit. *l. quod si minor. §. restitutio. ff. de immo. l. 1. c. de sen. passis. & ita seruat Curia Rom quia non est spoliatus qui tenet.*

*Vis auto-
ritate iu-
dicis facta
non iuuat
spoliatum.*

4 Secundo non procedit, quando hæc resignatio coactè facta esset autoritate iudicis de causa cognoscentis, tunc quoque valeret. *cap. accepta, de restitutione spoliatorum gloss. & doct. in d. cap. sollicitudine. quia tunc præsumptio iuris tollitur, & inducitur notorietas defectus proprietatis, restit. Socin. in tract. fallen. regul. 378. & Barba. cons. 47. preclarè, colum. vlt. in 2. volum. & videtur metus purgatus.*

5 Poterit tamne iste si grauetur, appellare, & nõ obstante hac collatione facta, etiã à suo superiore licebit vim probare: quia per sententiam non tollitur nisi præsum-

ptio: *vt per gl. & doct. in l. ff. quod met. caus.*

6 Tertio flectitur regula, si ante spoliationem resignasset tunc nil impedit quod minus valeat, *vt dicit Lappus alleg. 23. quod est verum, si libere, secus si coactè vt supra.*

7 Quarto si quis etiam post spoliationem restitutioni cum iuramento, vel per pactum renunciarerata habebitur huiusmodi resignatio. *gl. in c. super hoc. in verb. resignationis. post de renunc. de Rota. dec. 68. nota quod licet, [sub tit. de renunc. dec. 3.] & dec. 488. nota quod si spoliatus, [sub tit. de renunc. dec. in fin. antiq. & doct. supra in verb. spoliatio. & Nicol. Milus in verb. renunciatio, inuolabiliter enim debet obseruari iuramentum, auth. Sacramenta. c. si aduersus vendit.*

8 Poterit tamen hic resignans impetrare literas releuamenti, ab hoc iuramento præhabita illius dispensatione: nam ea facilitate qua fuit spoliatus, iurauit vel promisit restitutionem non petere: quamobrem ei iuramentum, vel pactum nocere non debet *vt dicit in simili. gl. & doc. de renun. excep. non numer. pecun. cum iuran. in l. 3. c. de excep. non num. pec. & Fel. in ca. sic cautio. de fid. instr. doct. in l. 2. c. de rescis. vend. scripti in tract. de chirograph. recognitio. in ord. Regis in i. rom. tum quia pactum hoc vel iuramentum præberet materiam delinquendi. contra l. conuenire. ff. de pact. dotal. sic docet Socin. in d. tract. fallen. reg. 378. spoliat. & sic qui vi resignauit, post amissam possessionem agere remedio reintegrandæ possessionis: de qua agitur script. ar. 5. gl. 1. de sen. execu. in i. rom. ora. Reg.*

De Resignatione metu extorta.

Resignatio quoque metu facta solet annullari: nam que metu facta sunt, rata non debent haberi. *l. 1. & per totum. ff. quod metus causa, vnde in resignationis bulla solet apponi, Prouisio quod metus interuenierit: quippe renunciatio metu facta non valet, nec perdit beneficium sic resignans. c. super hoc. & c. Abbas. & ca. ad aures. de his que vi metusve caus. sunt. de Rota. dec. 203. nota quod resignatio. in antiq. Henric. Boic. in c. quod in dubio. de renun. & Fortu. in tract. de vlt. ff. n. 275. dicit hanc renunciatiouem metu*

metu factam nullam, & Barba. conf. 30. bene
etiam. in 2. vol.

quatenus erit opus, & postea si cogaris
resignare, dices te resignare ius quod ex
tali collatione habuisti tantum: & postea
poteris prosequi & te defendere ex noua
impetratione. Ista dico ut malorum ma-
litia euadas. Et metus regis probatur per
litteras regis, quibus mandabatur episco-
pum Astensem relegari, & ab officio sus-
pendi, nisi resignaret, ut plenè probat Ca-
rol. Ruinus conf. 121. quia principalis, in 4. vol.
ubi etiam concludit renunciationem
nullam.]

Metus pa-
rentum 2 Intelligit etiam si facta fuerit metu pa-
rentum, aut consanguineorum. *ca. sciatis de*
elect. in 6. idem si metus ab ipsis collatori-
bus processerit, clem. mulierum de penis. l. 1.
l. seq. ff. de liberali causa. Rota dec. 463. dubi-
gationem tabaciter, in nouis. [Sub tit. de renunc. dec. 7.] &
Alex. conf. 99. in casu, col. 3. in 3. vol. nu. decim.
Pet. Paris. conf. 66. renunc. in 4. vol.

Vexantes 3 Et isti sunt excommunicati vexantes
consanguineos clericorum, etiam laicos,
propter clericos. *d. ca. sciatis de elect. in 6. ubi*
multa addidi.

Idem ex-
communicati 4 Ideo poterit agi vel vindicatione ad
beneficium sic metu resignatum, vel pos-
sessorio recuperanda. *gl. in §. ad tollendas. in*
verb. liber. de elect. in prag. quia licet resignas
sponte ius suum amittat, & possessionem
c. inter iuncta glo. de preb. secus tamen
est in eo, qui coactè, vel per metum resi-
gnat. gl. in c. nonis facti. 33. que st. P. in r. in cap.
maiores. in fin. de baptismo, & in cap. cum lo-
cum. de sponsal. Alex. conf. 98. quoniam. col. 2.
vol. 3. & conf. seq. Nam quæ metus causa ge-
sta sunt, rata non decet haberi. l. 1. & seq. ff.
quod met. caus.

Prævis an-
nullandi 5 Quamobrem in hoc regno Francia
possumus petere coram iudicibus ecclesi-
asticis annullari talem resignationem: ut
quidam asserunt in dict. c. Abbas, & de Rota dec.
374. Fuit dubitatum, in nouis. [Sub tit. de renun-
decis. 5.] siue nullam pronunciari, & decla-
rari. Nam quoad effectum nulla dici po-
test, ut scribit Ausfer in decis. Tholos. q. 285. vide
Albert. Bru. conf. 32. super difficultate, inter conf.
Feud.

6 Vel si agatur possessorio reintegran-
dæ & apponatur resignatio, probabitur
metus: & non obstante resignatione iu-
dex in possessionem restituet resignantè,
ut supra dixi de dolo. [Vel si quidam magnus
curialis te prosequatur ut resignes, forte
quia contulit tibi hoc beneficium, procu-
res ut illud in curia secundo resignes in
favorem amici tui, & postea resignare po-
teris ad petitionem illius potentis vel im-
petres tuo nomine, & in signatura dicas
renunciando primo titulo, si opus sit, vel

7 Cessabit tamen restitutio, quando
purgatus est metus postea per contentum
liberum: at nunquam censetur purgatus
eadem causa durante & subsistente: ut as-
serit Baldus in l. secunda. Cod. quod metus cau-
sa. & doctores in l. interpositas, de transact. C. De-
cius conf. 219. viso puncto, scripsi abunde in tract.
de rescis. contract. in gloss. 22. in tomo consilii. Re-
giar. & quomodo purgetur metus scribit
Pet. Paris. conf. 135. Ioannes. col. 1. & seq. in 4.
volum.

8 Adde quoque restituendam esse ec-
clesiam spoliato, vel metum passo, quam
resignauit: quando scilicet ille metus in-
teruenit, qui potuit cadere in constantem
virum. c. ad audientiam, de his que vi metus ve-
causa sunt. l. metum. r. ff. eodem. ita consuluic
Calder. conf. r. rub. de renunc.

9 Et dicitur cadere in constantem vi-
rum, ut cum est metus mortis, verberam,
aut cruciatus corporis c. r. quod metus causa.
l. 3. ff. eod. Sic metum accipiendum Labeo
ait, non quemlibet timorem, sed maioris
mali: nec timorem infamiae contineri Pe-
dius dicit in l. 4. & 6. ff. eod.

10 Iustus igitur metus requiritur, id est
probabilis & non leuis. c. si. de app. Dec. in l.
omnibus causis. pro facto accipitur id in
quo quis alium perhorrescit, quo minus
fiat. ff. de reg. iur.

11 Et multas phrasas huius dictionis, iu-
sta, exposui in l. iusta. ff. de verb. sign. & ideo
pro qualitate personæ considerandus, &
iudicandus est metus, an sit iustus nec ne.
c. r. eodem. quia in meticulosis, & senibus, &
litteratis minor metus sufficeret, quam in
aliis militaribus, yris. arg. l. que sub conditione.

Purgatus
metus quæ
do dicatur.

Metus ca-
dens in co-
stantem
virum nu-
spicitur.

Iustus me-
tus quis dæ
catur.

Metus iu-
dicatur &
dotus pro
qualitate
personæ.

f. de

ff. de condition. inst. & in mulieribus minor quoque sufficit metus. ca. causam matrimonij, de offic. deleg. c. cum locum. de spons. Corset. in sing. incipient. meus.

12 Idem in dolo iudicandum est, vt non omnis dolus annulet actum, & contractum: sed talis dolus, qui etiam caderet in prudentem & sagacem virum: vt docet Bal. in rub. C. de rescrip. vend. & in verbo meus, in margari. & Alex. in additio. ad Barro. in l. & eleganter. ff. de dolo. vt refert Hippolyt. singul. 407. non omnis meus, quod ibidem dicit se exercuisse proximis diebus in causa non leui. & obtinuisse licet haberet duram aduersarium.

De Simonia in resignatione.

Resignatio simonica an valeat in preiudicium resignantis.

IN super in hoc rescripto clausula talis apponitur, Attente prouideas, quod simonica prauitas no interueniat, aut alia pactio illicita: Nam renunciatio beneficii simonica non valet, etiam (vt dicunt) in preiudicium resignantis, nec collatio, c. super hoc, in gl. pecunie. de renun. Innoc. in ca. cum vniuersorum, de rerum permutatio. Archi. in c. ordinationes, q. q. de Rot. decis. 236. in marg. [sub tit. de renun. decis. 7.] Nicol. Mitius in reposito, in verb. renunciatio. quest. 4. & ista est communis fere sententia quam infra reitico.

2 Tamen ille qui per simoniam resignauit, quia deliquit, non poterit illud beneficium ita resignatum & collatum repetere, nec ille qui simoniacè adeptus est retinere, per gloss. & doct. in capitul. constitutus, de transactio. Innoc. in d. c. cum vniuersorum. Card. Naucler, in suo tractat. de simon. & ibi quoque scripsi in addit. sic consuluit Guido Papæ conf. 172. frater Hugo.

3 Quinimò potest eam resignatione superior admittere simpliciter, & tertio illud beneficium conferre: vt consuluit Dom. confil. 125. dubia in 1. q. sequitur Scaphil. in tract. de literis gratis, rubr. de variis mod. vacatio. versiculo puto iam en.

4 Alioqui simoniacò faueretur, si beneficium, quod per simoniam resignauit, repetere liceret: quod nequaquam est facie-

dum, imò malitias eorum obuiandum. In fundo. ff. de rei vindic. ca. sedes. de rescrip. ne scilicet crimina remaneant impunita in maximum Reipub. detrimentum. Licet vbi vbi. ff. ad leg. Aquili. cap. vt sanæ. de senten. excommunic.

5 Cuius sententiæ videtur esse Dominus Tiraquellus in tract. de retractu municip. §. 26. gloss. 2. num. 10. quia licet non valeat renunciatio, tamen obtinet vim pacti taciti, ne amplius hoc repetat, cui renunciavit. c. quæsi periculo sum. 7. q. 1. ibi vide alia per eum adducta.

6 Hactenus, lector beneuole, secutus fui communem super his sententiam, multis probatam rationibus: quamuis iurium interpretes super hoc varij fuerint, videlicet an simoniacus sit ipso iure priuatus necne: sed vt altius ista repetam, notandum est, quod si iura Decretorum inspiciamus, dicemus priuationem necessariam, in cap. presbyter. ibi priuatur. 1. q. 1. & in Decret. etiam in oculo simoniacò sententia definitiua depositionis requirebatur, in c. 2. de confessis. & in c. insinuatum. de simo.

7 Sed vt omnia breuiter absoluaui, arbitror dicendum habita iuris noui consideratione, simoniacum ipso iure priuatum beneficio, in quo simoniam commisit. *res. est in extraua. cum deestabile, de simo. in communibus, ibi per electiones verò, postulationes, confirmationes, prouisiones, seu quasuis alias dispensationes, quas simoniacò contigerit labefieri, viribus omnino careant in ecclesiis, monasteriis, dignitatibus, personatibus, officiis ecclesiasticis, & quibusvis beneficiis, aut aliquo eorū cuiquam ius nullatenus acquiritur: nec inde faciat aliquis fructus suos, sed ad illorum omnium quæ percepit restitutionem, sub animæ suæ periculo sit adstrictus.*

8 Idem fuit statutum in concilio Constantien. in hæc verba, Electiones autem postulationes, confirmationes, & quæuis prouisiones simoniacè ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum personatum, officiorum, & beneficiorum ecclesiasticorū quorum eundem deinceps factæ nullatenus ipso iure nullamq. per illas ius cuiquam acqui-